

משנה סנהדרין פרק ז

Mishnah Sanhedrin, chapter 7

(1) Four methods of execution were entrusted to the court [listed in order of their severity]: Stoning, burning, slaying [by the sword] and strangulation [and thus, if one committed two capital offenses which carried different death penalties, he would be liable to the more severe of the two]. Rabbi Shimon says [the correct order is]: Burning, stoning, strangulation and slaying. That [which we stated in the previous chapter] is the manner of stoning.

(2) The procedure in which burning was executed is as follows: They lowered the condemned into dung up to his knees [thus immobilizing his feet], then a hard cloth was placed within a soft one and wound around his neck; one pulled [one loose end] this way while the other pulled [the other loose end] in the opposite direction, thus forcing him to open his mouth. A bar of lead was melted and poured into his mouth, so that it descended into his body burning his intestines. Rabbi Yehudah says: If he dies at their hands [being strangled by the bandage pulled around his neck], they [the court] would not have fulfilled the execution by burning, as prescribed. Rather, they forced open his mouth with tongs, against his will, the lead bar was melted and thrown into his mouth, so that it descended into his body, burning his

רבנו עובדיה מברטנורא

א ארבע מיתות. סקילה. שרפה. הרג. וחנק. סקילה חמורה משרפה. ושתיקן מהרג. ושלשתן מחנק ונפקא מיניה למי שנתחייב שתי מיתות. דקיימא לן דנדון בחמורה: ר"ש אומר וכו'. ואין הלכה כר"ש: זו מצות הנסקלין. הא דפרשינא בפרקין דלעיל: **ב** משקעין אותו. שלא יתהפך אנה ואנה ותפול הפתילה על בשרו: קשה לתוך הרכה. כורכים סודר קשה לתוך הרכה קשה מבפנים לחנוק ורכה מבחוץ להגין: את הפתילה. פתילה של אבר מדליק. ומתוך לתוך פיו: וחומרת. כווצת ל' חמרמרו מעי (איכה א) וילפינן מבני אהרן שנאמר בהם (ויקרא ט) וכל בית ישראל יבכו את השרפה ולא נשרפו גופתם דהא כתיב (שם) ויקרבו וישאום בכתנותם ה"ג מתקיימת מצות שרפה אף על פי שאין נשרפים אלא בני מעים בלבד והכי עדיף טפי. דכתיב (שם ט) ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה: אף הוא אם מת בידם. כלומר אם היה מת בידם על ידי חניקתם קודם זריקת הפתילה: לא היו

א ארבע מיתות נמסרו לבית דין, סקילה, שרפה, הרג, וחנק. רבי שמעון אומר, שרפה, סקילה, חנק, והרג. זו מצות הנסקלין: **ב** מצות הנשרפין, היו משקעין אותו בזבל עד ארפובותיו ונותנין סודר קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו. זה מושף אצלו וזה מושף אצלו עד שפותח את פיו, ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו. רבי יהודה אומר, אף הוא אם מת בידם לא היו מקיימין בו מצות שרפה, אלא פותחין את פיו בצבת שלא בטובתו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו.

intestines. Rabbi Eliezer ben Tzadok said: It once happened that a priest's daughter committed adultery; they surrounded her with bundles of branches and she was burnt. They [the Sages] said to him: [This was definitely not the correct manner of execution, rather] that was because the court at that time [was made up of Sadducees who rejected the Oral tradition and thus] was not well-learned in law.

(3) The procedure for the execution by sword was performed as follows: They decapitated him with a sword in the manner in which it is done by the government. Rabbi Yehudah says:

[since he is standing and then falls] this is disgraceful; rather, his head was laid on a block and severed with an axe. They said to him: No death is more disgraceful than this. The procedure for the execution by strangulation was performed as follows: They lowered the condemned into dung up to his knees [thus immobilizing his feet], then a hard cloth was placed within a soft one and wound around his neck; one pulled [one loose end] this way while the other pulled [the other loose end] in the opposite direction until he dies.

(4) The following are stoned: One who cohabits with his mother, his father's wife, or his daughter-in-law; [one who cohabits] with a male or beast; a woman who commits bestiality; a blasphemer; an idolater; he who offers up his children to *molech*; one who practices [contacting the dead through] *Ov* or *Yidoni*; one who

רבונו עובדיה מברטנורא

מקיימים מצות שרפה. לפיכך לא היו חונקים אותו אלא פותחים את פיו בצבת טאנלוי"א בלע"ז ואין הלכה כרבי יהודה: שלא היה בית דין של אותה שעה בקי. צדוקין היו שאין להם ג"ש אלא קרא כמשמעו: ג רבי יהודה אומר ניוול הוא זה. שהרגו מעומד ונופל: סדן. עץ שוה תקועה בארץ כמות של נפחים. ובברייתא פירש טעמו דפליג רבי יהודה אדרבנן מפני שאמר תורה (שם ט) ובחוקותיהם לא תלכו. ואמרי ליה רבנן כיון דכתיב סייף באורייתא. דאמר קרא נקום ינקום (שמות כא) לא מינייהו גמרינן והלכה כחכמים: ד אלו הן הנסקלין. אית מינייהו דכתיב בהו סקילה בהדיא והנך דלא כתיבא בהו סקילה כתיב בהו דמיהו בם וכל מקום שנאמר דמיו בו דמיהם בם אינו

אמר רבי אליעזר בן צדוק, מעשה בבת כהן אחת שזנתה, והקיפוה תבילי זמורות ושרפוה. אמרו לו, מפני שלא היה בית דין של אותה שעה בקי: ג מצות הנהרגים, היו מתיזין את ראשו בספיך כדרך שהמלכות עושה. רבי יהודה אומר, נוול הוא זה, אלא מניחין את ראשו על הסדן וקוצץ בקופיץ. אמרו לו, אין מיתה מנוולת מזו. מצות הנתקין, היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ונותנין סודך קשה לתוך הרפה וכורך על צוארו, זה מושף אצלו וזה מושף אצלו עד שנפשו יוצאה: ד אלו הן הנסקלין, הבא על האם, ועל אשת האב, ועל הפלה, ועל הזכר, ועל הבהמה, והאשה המביאה את הבהמה, והמגדף, והעובד עבודה זרה, והנותן מזרעו למלך, ובעל אוב וידעוני,

desecrates Shabbat; one who curses his father or mother; one who commits adultery with a betrothed *na'arah* [a girl from twelve months until twelve and a half]; one who incites [individuals to idolatry]; one who leads astray [a whole town to idolatry]; a sorcerer; and a [בן סורר ומורה] wayward and rebellious son. One who [unwittingly] cohabits with his mother is liable [two sin-offerings, one,] because of her being his mother and [the second,] being his father's wife. Rabbi Yehudah says: He is only liable [one] because of her being his mother.

One who [unwittingly] cohabits with his father's wife is liable [two sin-offerings, one,] because of her being his father's wife, and [the other,] as being a married woman. [The prohibition regarding one's father's wife is in force] both during his father's lifetime and after his death, whether she was widowed from *erusin* [betrothal] or *nesu'in* [after being fully married]. One who [unwittingly] cohabits with his daughter-in-law is liable [two sin-offerings, one,] due to her being his daughter-in-law and [the other] as being a married woman. [The prohibition regarding his daughter-in-law is in force] both during his son's lifetime and after his death, whether she was widowed from *erusin* or from *nesu'in*. One who cohabits with a male or a beast and a woman that commits bestiality [both participants are stoned, even the animal]. If man sinned, how did the animal sin? Rather, since man stumbled through it, Scripture ordered that it should be stoned.

רבנו עובדיה מברטנורא

אלא סקילה דילפינן מאוב וידעוני דכתיב (ויקרא כ) באבן ירגמו אותם דמיהם בם: והנותן מזרעו למוֹלך. קסבר האי תנא מולך לאו ע"ג הוא אלא חק ע"ג בעלמא הוא מדתנא ע"ג. ותנא מולך: והמקלל אביו ואמו. חמור ממכה. דאיכא תרתי קלון אביו ואמו. ומוציא שם שמים לבטלה. דהא תנן אינו חייב עד שיקללם בשם: המסית. את היחידים: והמדיח. עיר הנדחת: והמכשף. דכתיב (שמות כב) מכשפה לא תחיה וסמך ליה כל שוכב עם בהמה מות יומת מה שוכב עם בהמה בסקילה אף מכשפה בסקילה: הבא על האם חייב עליה. שתי חטאות דבכולהו עריות (כתיב בהו כרת וכתיב בהו חלוק חטאות) ואתי בגוף א'. וכן הלכה: בין מן האירוסיין. דכיון שקדשה אשתו היא.

Another reason is so that the animal should not pass through the streets, while people say, this is the animal through which so and so was stoned.

(5) The blasphemer is liable only if he utters [the Divine] Name. Rabbi Yehoshua ben Karhah says: The entire day [of the trial,] the witnesses are examined by means of a substitute for the Divine Name, [i.e., the witnesses testify that he said] May Yose smite Yose [Yose having four letters which, numerically, adds up to *Elokim* which

was substituted for the Divine Name]. When the trial was finished however, the accused must not be executed by [testimony given with] a substitution. Rather, all persons [who were not absolutely necessary to the case] were removed [from the courtroom], and the chief witness was told, State exactly what you heard. Thereupon, he did so [using the Divine Name]. The judges then stood up and rent their garments, which were not re sewn [in a manner so that the tear is no longer noticeable]. The second witness stated: I, too, heard as he did [but did not utter the Divine Name], and [according to the view of Rabbi Akiva (Makot 1:7), when there are more than two witnesses, they are considered as part of one group of witnesses and thus, if there was a third witness, he, too, must be examined by the court] the third says: I, too, heard as he did.

רבנו עובדיה מברטנורא

דכתיב (ויקרא ט) ואיש כי יקח אשה משע' לקיחה נקראת אשתו והך קיחה קדושין הן. דגמר קיחה קיחה משדה עפרון: **ה ער שיפרש את השם.** ויברך השם בשם שנאמר (שם כד) ונוקב שם ה' בנקבו שם שינקבו השם בשם: **בכל יום.** כ"ז שהיו נושאים ונותנים בבדיקת העידים: **היו דנין אותן בכנוי.** כל אדם שמהפך דבר ומדבר כמי שמקלל ותולה באחר קרוי כנוי בלשון חכמים ובלשון מקרא כי לא ידעתי אכנה (איוב לב): **יכה יוסי את יוסי.** אני שמעתי מפני שהוא בן ארבע אותיות ועולה בגימטריא אלה"ם לכך מכנה שם בן ד' אותיות ליוסי: **נגמר הדין.** ובאי' ב"ד לומר חייב הוא. לא היו יכולים להרגו על פי עדות זו ששמעו. שהרי לא שמעו מפיהם אלא קללת כטי: **אלא מוציאים את כל האדם לחוץ.** דגנאי הוא להשמיע ברכת השם לרבים: **וקורעין ולא מאחיין.** עולמית תפירה אלכסנדרים שאין הקריעה נברת. אבל שאר תפירות מותר: **אף אני שמעתי כמוהו.** ואינו צריך להזכיר ברכת שם בשם: **והשלישי אומר.** אתיא כמאן דאמר מה שנים עדות אחת. אף שלשה עדות

תקלה על ידה, לפכך אמר הכתוב תסקל. דבר אחר, שלא תהא הבהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה: ה המגדף אינו חייב עד שיפרש את השם. אמר רבי יהושע בן קרחה, בכל יום דנין את העדים בכנוי יכה יוסי את יוסי. נגמר הדין, לא הורגין בכנוי, אלא מוציאים את כל האדם לחוץ ושואלים את הגדול שבהן ואומרים לו אמור מה ששמעת בפרוש, והוא אומר, והדינים עומדין על רגליהן וקורעין ולא מאחיין. והשני אומר אף אני כמוהו, והשלישי אומר אף אני כמוהו:

(6) One who engages in idol worship [is liable], whether he serves [it in its usual manner or not, if he]; sacrifices, offers incense, pours libations, prostrates himself, accepts it as a god, and says to it, You are my god. However, one who embraces, kisses, sweeps or sprinkles the ground before it, washes it, anoints it, clothes it, or puts on its shoes, violates a prohibition [but, is not executed]. One who vows or swears by its name, violates a prohibition. One who relieves himself

before *baal-peor* [is guilty, for] this is its means of worship [and if he did so as an act of disgust, he would still be liable a sin-offering]. One who casts a stone on [or removes a stone from] *mercuris* thereby worships it [and even if he means to disgrace it by stoning it, he would still be liable a sin-offering].

(7) One who gives of his children to *molech* is not liable unless he delivers the child to [the priests of] *molech* and causes the child to pass through the fire. If he gave him to *molech*, but did not cause it to pass through the fire, or if he causes him to pass through the fire, but did not give it *molech*, he is not liable,

רבנו עובדיה מברטנורא

אחת: **ו אחד העובד**. בדבר שדרך עבודתו בכך: **ואחד הזובח וכו'**. ואף על פי שאין דרך עבודתה באחת מד' עבודות הללו. חייב. וכל שאר עבודות חוץ מאלו. אינו חייב עד שיעבור כדרך עבודתה: **והמקבלו עליו לאלוה**. אפילו באמירה בעלמא. דאתקש לזביחה. דכתיב (שמות לב) ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך: **והאומר לו אלי אתה**. בפניו ואתא סיפא לגלויי רישא דאי תנא רישא ה"א ה"מ בפניו אבל שלא בפניו לא. תנא סיפא בפניו. מכלל דרישא שלא בפניו. ואפילו הכי חייב: **המגפף**. מחבק: **עובר בל"ת**. לא תעבדם יתירה כתיב: **הנודר בשמו**. קונם עלי כל פירות שבעולם בשם ע"ג פלוני: **המקיים**. נשבע: **עובר בל"ת**. ושם אלהים אחרים לא תזכירו (שם כג): **הפוער עצמו**. מחריו רעי לפניו: **זו היא עבודתו**. ואפילו נתכוין לבזותו. הואיל וזו היא עבודתו חייב חטאת: **והזורק אבן למרקולים**. שעובדים אותו בוריקת אבנים. והמסלק אבן מלפניו נמי חייב. שעובדים אותו נמי בסלוק אבנים: **מרקולים**. חלוף השבח. מר לשון חלוף הוא. כמו במר דכנתא. במר דשחוטה. קלוס שבת: **זו היא עבודתו**. ואפילו נתכוין לרוגמו חייב חטא: **ז שימסור למולך**. מוסרו ביד הכומרים: **ויעביר באש**. מעבירו מצד זה לצד זה: **עד שימסור ויעביר באש**. שנאמר (ויקרא יח) לא תתן להעביר וכתוב התם (דברים יח) לא ימצא בן מעביר בנו ובתו באש. מה העברה האמורה שם באש. אף העברה האמורה

ו העובד עבודה זרה, אחד העובד, ואחד הזובח, ואחד המקטר, ואחד המנסף, ואחד המשתחוה, (ואחד) המקבלו עליו לאלוה, והאומר לו אלי אתה. אבל המגפף והמנשק והמכבד והמרכיץ והמרחיץ והסף והמלביש והמנעיל, עובר בלא תעשה. הנודר בשמו והמקיים בשמו, עובר בלא תעשה. הפוער עצמו לבעל פוער, זו היא עבודתו. הזורק אבן למרקולים, זו היא עבודתו: **ז הנותן מזרעו למלך**, אינו חייב, עד שימסור למלך ויעביר באש. מסר למלך ולא העביר באש, העביר באש ולא מסר למלך, אינו חייב, עד

unless he [does both] delivers the child to *molech* and causes the child to pass through the fire. One who practices *Ov*, this is *pitom* [he offers sacrifices to a skull which then answers questions], one [who raises a spirit] who speaks from his armpit. A *Yidoni* is one [who raises a spirit] that speaks from his mouth. These two are stoned; while the one who asks questions of them, transgresses the prohibition [of “Do not turn to the sorcery of *Ov* or *Yidoni*” (Leviticus 19:31)].

(8) One who desecrates the Shabbat [is stoned], provided that it is an offense [for which, had he not been warned, or if there were no witnesses to it, he would be] punished by *karet* when committed intentionally, and obligates a sin-offering, if committed unwittingly. One who curses his father or his mother is not punished unless he curses them by the Divine Name. If he cursed them by [referring to] an attribute [of G-d such as the Merciful One], Rabbi Meir holds him liable; while the Sages exempt him.

(9) One who commits adultery with a betrothed *na'arah* is not liable [to stoning] unless she is a *na'arah* [a girl between twelve and twelve and a half] who is a virgin, betrothed, and [still] in her father's house [if her father handed her to the messengers of the groom to consummate the marriage through *huppah*, although they had not yet effected the *huppah*, she is still treated as is usual for a married

רבנו עובדיה מברטנורא

כאן באש: **אוב זה פיתום**. לוקח גולגלת של מת לאחר שנתעבל הבשר ומקטיר לה ושואל ממנה עתידות והיא משיבה; **והמדבר משחיו**, ויש שעושים שישיב המת דרך בית השחי: **וידעוני**. חיה ששמה ידוע וצורתה כצורת אדם בפניה וידיה ורגליה. והיא מחוברת בטבורה לחבל היוצא מן השורש שנשרש בארץ שמשם חיותה. וכשרוצים לצוד אותה מורי' בחצי' אל החבל עד שהוא נפסק והיא מתה מיד והיא קרויה בלשון חכמים בר נש דטור: **והנשאל בהם**. שבא ושואל בהם להגיד לו דבר העתיד כגון שאול: **באזהרה**. דאל תפנו אל האבות: **ח עד שיקלל' בשם**. באחד מן השמות המיוחדים: **קללם בכנוי**. רחום חנון ארך אפים: **ט עד שתהא נערה**. ולא קטנה פחותה מבת י"ב שנה ויום אחד ולא בוגרת שעברו עליה י"ב שנה וששה חדשים ויום אחד: **בתולה**. ולא בעולה. ואם נבעלת שלא כדרכה עדיין בתולה היא. ואפילו באו עליה י' בני אדם כלם שלא כדרכם כלם בסקילה: **מאורסת**. ולא נשואה: **והיא בבית אביה**. שאם מסר האב לשוחי הבעל הבא עליה אחר כך אינו

שִׁימְסוֹר לַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבִיר בְּאֵשׁ. בְּעַל אֹב זֶה פִּיתוּם הַמְדַבֵּר מִשְׁחָיו, וַיִּדְעוּנִי זֶה הַמְדַבֵּר בְּפִיו, הֲרֵי אֵלוֹ בִּסְקִילָה, וְהַנְּשָׂאֵל בָּהֶם בְּאִזְהָרָה: ח הַמְחַלֵּל אֶת הַשְּׂבֵת, בְּדָבָר שְׂחִיבִין עַל זְדוּנֹו פֶתַח וְעַל שְׂגָגָתוֹ חֲטָאת. הַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ, אֵינוֹ חַיֵּב, עַד שִׁיקְלֵלֵם בְּשֵׁם. קִלְלָם בְּכִנוּי, רַבִּי מְאִיר מְחִיב וְחַכְמַיִם פּוֹטְרִין: ט הָבָא עַל נְעִרָה הַמְאָרְסָה, אֵינוֹ חַיֵּב עַד שֶׁתְּהֵא נְעִרָה בְּתוּלָה מְאָרְסָה וְהִיא בְּבֵית

woman, where adultery is punishable by strangulation]. If two men violated her, the first is stoned, while the second is strangled.

(10) One who incites [individuals to idolatry, referred to as a *meisit*] is a layman [as opposed to a prophet], who incites an individual. [The Mishnah here expresses the view of Rabbi Shimon who argues with the Sages, maintaining that one who incites a city is strangled, rather than stoned]. He says: There is an idol in such-and-such a place; it eats thus, it drinks thus, it does good in this manner and does harm in that manner. Regarding all whom the Torah

condemn to death, no witnesses are hidden to entrap them, except for this one. If he incited two [to idolatry], they themselves are witnesses against him, and he is brought to court and stoned. But if he incited one, he replies, I have friends who wish to do likewise [come and propose it to them also]. But if he [the inciter] is clever and declines to speak before them [fearing that they will testify against him], witnesses are hidden behind a partition, while he says to him, Repeat what you said to me now in private. When he does so, the other replies; How shall we forsake our God in heaven to go and serve wood and stones? If the inciter retracts, it is fine. But, if he answers, it is our duty [to worship idols], and it is proper for us to do so, then the witnesses standing behind the partition take him to court, and have him stoned. If he says: I will worship it, or; I will go and

רבנו עובדיה מברטנורא

בסקילה אלא בחנק: ' זה הדיוט שהסית. דוקא הדיוט שהסית. שנביא המסית מיתתו בחנק; והמסית את ההדיוט. לאו דוקא שלא מצינו חילוק בין מסית את ההדיוט למסית את הנביא אלא למעוטי מסית את הרבים. כגון מדיחי עיר וישראל שמיתתו בחנק; מכמינין. לשון מארב: אם היה המסית ערום ואינו יכול לדבר בפניהם. כלומר אומר לניסת שאינו יכול לדבר בפניהם מפני ראת בית דין; ביחוד. כלומר אין איש עמנו ויכול אתה לומר עתה מזה שאמרת לי כבר: האומר אעבוד. באחד מכל הלשונות הללו הוי מסית וחייב: המדיח. ואם מדיח את הרבים הוא אינו חייב

אביה. באו עליה שנים, הראשון בסקילה והשני בחנק: ' המסית, זה הדיוט שהסית, והמסית את ההדיוט, אומר לו יש יראה במקום פלוני, כך אוכלת, כך שותה, כך מטיבה, כך מריעה. כל חייבי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהם, חוץ מזה. אומר לשנים והן עדיו, מביאין אותו לבית דין וסוקלין אותו. אומר לאחד, הוא אומר יש לי חברים רוצים בכך. אם היה ערום ואינו יכול לדבר בפניהם, מכמינין לו עדים אחורי הגדר, והוא אומר לו אמור מה שאמרתי לי ביחוד, והלה אומר לו, והוא אומר לו היאך נניח את אלהינו שבשמים ונלך ונעבוד עצים ואבנים. אם חזרו בו, הרי זה מוטב. ואם אומר כך היא חזרתנו וכך יפה לנו, העומדין מאחורי הגדר מביאין אותו לבית דין וסוקלין אותו. האומר

worship, or: Let us go and worship; or: I will sacrifice [to it]; I will go and sacrifice; Let us go and sacrifice; I will burn incense; I will go and burn incense. Let us go and burn incense; I will pour libations to it; I will go and pour libations to it; Let us go and pour libations; I will prostrate myself before it; I will go and prostrate myself. Let us go and prostrate ourselves [all of these are formulas for incitement].

One who leads astray [a town, referred to as a *maddiah*] is one who says: Let us go and serve idols [he is only liable if he incites using the plural. Here the Mishnah expresses the view of the Sages who argue with Rabbi Shimon in the beginning of the Mishnah, maintaining that one who incites a group of people is stoned, rather than strangled.].

(11) A sorcerer, if he actually performs a deed through magic, is liable [to stoning]. But not if he merely creates illusions. Rabbi Akiva [in illustrating this point] said in Rabbi Yehoshua's name: Regarding two who gather cucumbers: One may be punished while the other is exempt: He who actually gathers them [by sorcery] is punished, while he who produces an illusion [even though the illusion is actually performed through sorcery] is exempt (Tiferet Yisrael).

רבנו עובדיה מברטנורא

עד שיאמר בלשון רבים נלך ונעבוד: "לא העושה מעשה. ממש בסקילה: ולא האוחז את העינים. מראה לבריות כאילו עושה. ואינו עושה כלום: שנים לוקטים קשואים. במכשפות בפנינו אחד מן ליקט וחייב מיתה. וחברו ליקט ופטור מן המיתה. כיצד. העושה מעשה שלקט ממש בכשפים חייב. והאוחז את העינים. הראה לנו כאילו נתקבצו כלן למקום אחד והקשואים לא זוו ממקומן. פטור מן המיתה:

אָעֲבֹד, אֵלֶיךָ וְאָעֲבֹד, נִלְךְ וְנִעְבֹּד. אֲזַבְחָ, אֵלֶיךָ וְאֲזַבַּח, נִלְךְ וְנִזְבַּח. אֶקְטִיר, אֵלֶיךָ וְאֶקְטִיר, נִלְךְ וְנִקְטִיר. אֲנַסֵּךְ, אֵלֶיךָ וְאֲנַסֵּךְ, נִלְךְ וְנִנְסַסֵּךְ. אֲשַׁתְחִוֶה, אֵלֶיךָ וְאֲשַׁתְחִוֶה, נִלְךְ וְנִשְׁתַּחֲוֶה. הַמְדִיחַ, זֶה הָאוֹמֵר נִלְךְ וְנִעְבֹּד עֲבוֹדָה זָרָה: "לא הַמְכַשֵּׁף הָעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה, חַיִּב, וְלֹא הָאוֹחֵז אֶת הָעֵינִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׁנַיִם לוֹקְטִין קְשׁוּאִין, אֶחָד לוֹקֵט פְּטוּר וְאֶחָד לוֹקֵט חַיִּב, הָעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה חַיִּב, הָאוֹחֵז אֶת הָעֵינִים פְּטוּר: